

De Barneveldse kip

Dieta Malestein

Ongeveer 200 jaar geleden kwamen er steeds meer kippen in Barneveld. De gewone Barnevelders hadden gewone kippen. Deze kippen legden witte eieren. De rijke Barnevelders hadden bijzondere kippen. Die kwamen uit het buitenland en waren erg duur. Ze legden bruine eieren.

Op een dag legde een Barneveldse boer een bruin ei bij een witte kip. Hendrik trok zijn klompen aan en duwde de deur open. Een gure wind waaide hem tegemoet. Hij knoopte zijn jas dicht. 'Ha Hector, sta je het baasje op te wachten?' Hendrik boog voorover en aaide de hond over zijn kop. 'Kom, dan gaan we eieren halen.' Hendrik liep eerst naar de varkensschuur en het geitenhok. De nestjes in de koeienschuur sloeg hij over. De kippen daar mochten hun eieren uitbroeden. Hij kon wel wat jonge kippen gebruiken. Achter het geitenhok stond Hendrik even stil. Normaal haalde zijn vrouw de eieren. Maar zij lag in bed. Gisteren was hun zoon Jan geboren. Jan was een gezonde baby. Hij zou vast een grote kerel worden, die de boerderij kon overnemen. Hendrik zuchtte diep en fronste zijn wenkbrauwen. Die arme Bertha had het zwaar gehad. De bevalling had heel lang geduurd. Gelukkig was het goed gekomen, maar Bertha was nog erg zwak. Hendrik liep terug naar huis, in zijn hand een mand met witte eieren. Morgen was er weer markt, dan kon hij ze verkopen. Veel zouden ze niet opbrengen. Maar ach, alle beetjes hielpen.

In de gang hoorde hij bekende stemmen. De vader en moeder van Bertha waren er. Hendrik zette de mand met eieren in de keuken en liep de kamer in. Op tafel stond een houten kistje. 'Ha Hendrik, we komen je zoon bewonderen,' zei zijn schoonmoeder. Ze zat op een rechte houten stoel naast het bed. Haar rechterhand lag op de deken waaronder Bertha lag. Op het witte kussensloop zag Bertha er nog zieker uit dan ze al was. 'Ik heb wat voor Bertha meegenomen,' zei Hendriks schoonvader en hij haalde de deksel van het kistje af. Hendrik geloofde zijn ogen niet: dertig bruine eieren. Dertig dure, bruine eieren. 'Als je haar elke dag twee van deze eieren geeft, zal Bertha snel beter worden.' Zijn schoonvader legde aan arm om Hendriks schouder. 'Kom, vrouw, we moesten maar weer eens gaan.' Ze keken allebei nog even in de wieg en vertrokken. Bertha kroop wat dieper onder de deken en deed haar ogen dicht.

Hendrik staarde naar de bruine eieren. Het waren er wel veel voor Bertha alleen. Als hij nou eens een paar van die eieren... de helft... misschien iets meer.... Dan kon hij een aardig centje extra verdienen. Niemand mocht het merken en zeker zijn schoonvader niet. Die zou boos zijn als hij

erachter zou komen. Hendrik deed het deksel op het kistje en ging ermee naar buiten. Hij liep de koeienschuur in, deed het deksel van het kistje en pakte wat eieren. ‘Hop, eventjes opzij, meisje,’ zei Hendrik tegen de eerste kip en gaf haar een duwtje. Snel legde hij de bruine eieren in het nest. Bij de andere kippen deed hij precies hetzelfde. Even later liep hij tevreden de schuur uit.

In de weken die volgden knapte Bertha op. Jan groeide als kool. Twintig dagen lang keek Hendrik niet naar de eieren in de koeienschuur om. Maar op de ochtend van de eenentwintigste dag ging hij kijken. Zijn hart klopte sneller dan anders. De kippen lieten zich duidelijk horen: ‘Tóóók tok tok tok! Tóóók tok tok tok!’ Hendrik duwde de een kip van haar nest. Ja, het was gelukt! De eieren in het nest waren gebarsten. Uit sommige kwam al een plakkerig kuikenhoofdje tevoorschijn. Als uit de helft van de bruine eieren een hennetje kwam, had hij straks er tien. En als die tien hennen eieren gingen leggen – bruine eieren – en hij liet ze uitbroeden, dan werden het er steeds meer. In gedachten zag hij die dure kippen al op zijn erf rondlopen. Maar wacht eens, hij kon er natuurlijk ook een paar verkopen. Dat leverde nog meer geld op.

Hendrik rende naar huis. Bertha zat bij de kachel. Jan lag tevreden te drinken in haar armen. Hendrik hurkte naast Bertha neer. ‘Lieverd, straks zijn we geen arme boeren meer. We worden rijk.’ Hendrik verkocht een paar van zijn nieuwe, bijzondere kippen aan andere gewone Barnevelders. Ze lieten ze tussen hun eigen gewone kippen lopen. Een bijzondere haan bevruchtte een gewone kip, of een gewone haan een bijzondere kip, en zo ontstond er een nieuw ras: de Barnevelder.

Wat denk je: legt de Barnevelder witte of bruine eieren? Als je het antwoord wilt weten, moet je maar eens in het Pluimveemuseum gaan kijken. Daar weten ze alles over kippen en eieren.

<https://www.pluimveemuseum.nl/>

